

WOJEWODA ŁÓDZKI

Łódź, 6 grudnia 2021 r.

RPS-I.431.20.2021

**Pani
Justyna Jasińska
Wójt Gminy Kutno**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 pkt 1 ustawy z 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224) w związku z art. 20 ust. 1 ustawy z 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111 ze zm.) oraz art. 31 ust. 1 ustawy z 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r. poz. 808 ze zm.) w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kutnie, adres: ul. Witosa 1, 99-300 Kutno (zwanego dalej GOPS lub Ośrodek), dokonano kontroli w zakresie realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ww. przepisów. Ocenie podlegał stopień wywiązywania się przez Wójta Gminy Kutno z wykonywania ww. zadań zleconych z zakresu administracji rządowej dotyczący: terminowości i prawidłowości przyznawania świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenia postępowań wobec dłużników alimentacyjnych w okresie od 1 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2020 roku.

Czynności kontrolne w trybie zwykłym w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kutnie przeprowadzone zostały w dniach 25 i 27 października 2021 roku przez 3-osobowy zespół kontrolerów, będący pracownikami Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, w składzie:

- Małgorzata Krawczyńska – Starszy Inspektor Wojewódzki w Oddziale do Spraw Rodziny w Wydziale Rodziny i Polityki Społecznej (osoba pełniąca funkcję kierownika zespołu kontrolerów) na podstawie upoważnienia z 13 października 2021 r. Nr 116/2021,
- Monika Szewczyk – Starszy Specjalista w ww. Oddziale na podstawie upoważnienia z 13 października 2021 r. Nr 117/2021.
- Klaudyna Lekler-Lipińska – Starszy Specjalista w ww. Oddziale na podstawie upoważnienia z 13 października 2021 r. Nr 118/2021.

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁODZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40 Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrytkaESP
<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

Upoważnienia do kontroli zostały wydane z upoważnienia Wojewody Łódzkiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej.

(akta kontroli – str. 5-7).

Kontrolujący dokonali wpisu do książki kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kutnie pod poz. 4/2021.

I. Uregulowania prawne i ocena prawidłowości zapisów w dokumentacji, na podstawie której Wójt Gminy Kutno – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie, realizuje zadania z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W wyniku analizy dokumentacji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kutnie (zwanego dalej Ośrodkiem lub GOPS-em) na podstawie, której realizowane są zadania poddane kontroli stwierdzono, że w Statucie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kutnie dokonano niezbędnych zmian mających na celu realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w związku z realizacją ustawy z 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy z 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(akta kontroli – str. 22-26).

Wewnętrzna strukturę organizacyjną Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kutnie określa Regulamin Organizacyjny, wprowadzony w życie Zarządzeniem Kierownika Ośrodka Nr 02/2020 z dnia 14 stycznia 2020 r.

(akta kontroli – str. 27-41).

Ustalono, że Kierownik Ośrodka określił w zakresach czynności, prawa i obowiązki pracowników realizujących kontrolowane zadanie. Kierownika Ośrodka posiada niezbędne upoważnienia wydane przez Wójta Gminy Kutno do realizacji zadań wynikających z ww. ustaw.

(akta kontroli – str. 42-46).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie zawarł umowę licencyjną na 2020 rok na oprogramowanie do obsługi Świadczeń Rodzinnych (SR) oraz Funduszu Alimentacyjnego (FA) na okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020.

(akta kontroli – str. 58).

II. Terminowość i prawidłowość przyznawania świadczeń rodzinnych – zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego – zgodnie z przepisami ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256 ze zm.).

Skontrolowane wnioski w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz świadczeniach z funduszu alimentacyjnego każdorazowo były weryfikowane z danymi Centralnej Bazy Beneficjentów (w ramach Emp@tii).

Wskazane we wniosku dane osobowe – tj. imię, nazwisko, data urodzenia/zgonu, numery PESEL, stopień pokrewieństwa, były każdorazowo weryfikowane w systemie „Emp@tia” przez osobę prowadzącą postępowanie administracyjne w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Dane dotyczące przyznania orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności weryfikowane były w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitorowania i Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMOoN).

Kontroli zostało poddanych 15 decyzji administracyjnych wybranych w zakresie **świadczeń rodzinnych** o numerach:

1. GOPS.8250.075.2020,	9. GOPS.8251.447.2020,
2. GOPS.8250.067.2020,	10. GOPS.8252.448.2020,
3. GOPS.8253.364.2020,	11. GOPS.8250.008.2020,
4. GOPS.8253.308.2020,	12. GOPS.8250.016.2020,
5. GOPS.8250.020.2020,	13. GOPS.8250.081.2020,
6. GOPS.8251.368.2020,	14. GOPS.8250.365.2020,
7. GOPS.8250.384.2020,	15. GOPS.8250.142.2020.
8. GOPS.8250.048.2020,	
- (akta kontroli - str. 59-174).

W wyniku analizy skontrolowanych spraw z zakresu świadczeń rodzinnych stwierdzono **nieprawidłowości** w zakresie:

1. decyzja o numerze GOPS.8250.067 zawiera rozbieżne informacje w zakresie rozpatrzenia sprawy, tj:
 - w okresie od 01.11.2020 do 31.10.2021 przyznano świadczenia rodzinne w pełnej wysokości, zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych;
 - jednocześnie w okresie od 01.11.2020 do 31.08.2021 wskazano stronie, że świadczenia te nie przysługują, powołując się na art. 5 ust. 3c ww. ustawy;
 - w okresie od 01.09.2021 do 31.10.2021 wpisano łączną kwotę świadczeń, pomniejszonych na podstawie art. 5 ust. 3a ustawy nie wskazując świadczeń i kwot należnych poszczególnym świadczeniobiorcom po ponownym przeliczeniu dochodu rodziny.
2. braku we wniosku załącznika nr ZSR-05 (świadczenia rodzinne) w zakresie dochodów uzyskanych z kwoty otrzymanej na podstawie art. 27f ust. 8-10 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, w sprawach o numerach: GOPS.8250.075.2020, GOPS.8250.048.2020, GOPS.8250.016.2020 (§ 3 Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych – Dz. U. z 2017, poz. 1466).

Ponadto, w skontrolowanych sprawach w zakresie świadczeń rodzinnych stwierdzono **uchybień** w zakresie:

1. braku wskazania w podstawie prawnej w decyzjach o numerach:

GOPS.8250.075.2020, GOPS.8250.067.2020, GOPS.8250.020.2020,
GOPS.8250.384.2020, GOPS.8250.048.2020, GOPS.8250.008.2020,
GOPS.8250.016.2020, GOPS.8250.081.2020, GOPS.8250.365.2020,
GOPS.8250.142.2020, przyznania oprócz zasiłku rodzinnego, także prawa do dodatków do niego, i konkretnej jednostki redakcyjnej tekstu prawnego, będącego podstawą do przyznania świadczeń określonych w sentencji decyzji;

Kontroli zostało poddanych 8 spraw dotyczących przyznania świadczeń z zakresu **funduszu alimentacyjnego** o numerach decyzji:

1. GOPS.8320.09.2020,

2. GOPS.8320.02.2020,
 3. GOPS.8320.04.2020,
 4. GOPS.8320.15.2020,
 5. GOPS.8320.12.2020,
 6. GOPS.8320.23.2020,
 7. GOPS.8320.21.2020,
 8. GOPS.8320.18.2020.
- (akta kontroli - str. 175-222).

Na podstawie analizy przedłożonych do kontroli wniosków i zgromadzonych dokumentów stwierdzono, że wnioski te zostały rozpatrzone, a decyzje administracyjne wydane z zachowaniem ustawowych terminów określonych w kodeksie postępowania administracyjnego oraz ustawie o świadczeniach rodzinnych i ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. W skontrolowanych sprawach nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości w zakresie przyznania i terminowości wypłat świadczeń.

W wyniku analizy skontrolowanych spraw z zakresu funduszu alimentacyjnego w jednej decyzji tj o nr GOPS.8320.23.2020 stwierdzono **nieprawidłowości** w zakresie:

1. braku we wniosku załącznika nr ZFA-03 w zakresie dochodów uzyskanych z kwoty otrzymanej na podstawie art. 27f ust. 8-10 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (§ 3 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 27 lipca 2017 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawie o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego – Dz. U. z 2017 r., poz. 1467);
2. braku oświadczenia wnioskodawcy o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, innych niż dłużnik alimentacyjny (§ 2 pkt. 8 Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawie o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego – Dz. U. z 2017 r., poz. 1467).

Fakt poprawnie wyliczonych dochodów wnioskodawców w skontrolowanych postępowaniach nie zwalnia pracowników GOPS w Kutnie z obowiązku stosowania się do Rozporządzenia Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawie o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Podczas kontroli spraw dotyczących prowadzenia postępowania wobec osób zobowiązanych do alimentacji: KMP 14/13, KMP 21/18 oraz KMP 68/09 ustalono, że wobec dłużników alimentacyjnych podejmowano wszystkie działania wskazane w rozdziale 2 ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, mających na celu m.in. aktywizację zawodową dłużników alimentacyjnych, jak i zwiększenie skuteczności działań prowadzonych przez komornika sądowego. Działania te były prowadzone rzetelnie, co przełożyło się na bardzo dużą ściągalność alimentów w stosunku do wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, która wyniosła **81%**.

Kontrolujący nie wnoszą zastrzeżeń do prowadzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych.
(akta kontroli - str. 223-229).

III. Kontrolowanie poprawności danych przekazywanych w sprawozdaniach rzeczowo-finansowych z zakresu świadczeń rodzinnych zrealizowanych ze środków budżetu państwa oraz budżetów gmin, jak również z realizacji w województwie łódzkim zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Zweryfikowano rzetelność sporządzanych sprawozdań, przekazywanych za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS). Skontrolowano sprawozdania rzeczowo – finansowe z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o świadczeniach rodzinnych oraz ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów za rok 2020 w oparciu o raporty z systemu dziedzinowego.

Kontrolujący nie wnieśli zastrzeżeń do zweryfikowanych sprawozdań rzeczowo - finansowych z zakresu realizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz funduszu alimentacyjnego. Ośrodek przekazał dane statystyczne, które były zgodne z raportami z systemu dziedzinowego. Weryfikacji danych dokonano na podstawie zestawienia środków

zrealizowanych w zakresie realizacji świadczeń rodzinnych, zasiłku dla opiekuna, jednorazowej zapomogi „Za życiem” oraz funduszu alimentacyjnego w okresie od 01.01.2020 roku do 31.12.2020 roku.

(akta kontroli – str. 249-307).

IV. Efektywność realizacji zadania w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W 2020 r. Wójt Gminy Kutno, otrzymał dotację z budżetu państwa na realizację zadania z zakresu ustawy, w wysokości 2 407 839,00 zł. Z otrzymanej dotacji wykorzystano kwotę 2 358 293,45 zł, z tego na wypłatę świadczeń wydatkowano kwotę 2 294 928,69 zł. Koszty obsługi zadania to kwota 63 364,76 zł, którą przeznaczono na bieżącą realizację powierzonego zadania. Ośrodek zakupił również licencję do obsługi programu dziedzinowego. Do budżetu państwa zwrócono środki w wysokości 49 545,55 zł (zweryfikowano z danymi otrzymanymi z Oddziału Planowania i Analiz Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi). W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 roku świadczenia rodzinne przyznano decyzjami administracyjnymi 301 rodzinom, natomiast fundusz alimentacyjny przyznano decyzjami administracyjnymi 27 rodzinom.

W okresie kontrolowanym, Ośrodek przekazał do Wojewody Łódzkiego 2 wnioski o zasiłki pielęgnacyjne i 1 wniosek o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego, celem ustalenia czy zachodzi koordynacja świadczeń rodzinnych. Jeden z przedmiotowych wniosków został rozpatrzony pozytywnie, a wypłata świadczeń nastąpiła w październiku 2021, drugi wniosek oczekuje na rozstrzygnięcie, natomiast w trzeciej sprawie, Polska jest drugim krajem do wypłaty świadczeń rodzinnych.

W kontrolowanym okresie w trzech sprawach wpłynęły cztery odwołania od decyzji odmawiającej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego:

- w pierwszej sprawie Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Skierniewicach uchyliło zaskarżoną decyzję w całości i przekazało sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi I instancji. Organ po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego ponownie wydał decyzję odmawiającą przyznania świadczenia. Strona jeszcze raz odwołała się od decyzji. W związku z tym, sprawa powtórnie została przekazana do organu II instancji, który uchylił zaskarżoną decyzję i orzekł o przyznaniu świadczenia pielęgnacyjnego. Wypłata świadczenia nastąpiła 24.09.2021 r.

- w drugiej sprawie Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Skierniewicach uchyliło zaskarżoną decyzję w całości i orzekło o przyznaniu świadczenia pielęgnacyjnego. Wyplata świadczenia nastąpiła 24.09.2021 r.

- w trzeciej sprawie Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Skierniewicach uchyliło zaskarżoną decyzję w całości i przekazało sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi I instancji. Organ po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego ponownie wydał decyzję odmawiającą przyznania świadczenia.

Pracownicy Ośrodka na bieżąco udzielali wnioskodawcom informacji na temat zasad ubiegania się o świadczenia. Druki wniosków o przyznanie świadczeń rodzinnych i świadczenia z funduszu alimentacyjnego dostępne były w siedzibie GOPS oraz na stronie BIP.

W wyniku przeprowadzonej analizy spraw ustalono, że wykorzystano zasoby kadrowe i finansowe w celu realizacji kontrolowanego zadania, w związku z powyższym należy uznać, że zadanie zostało skutecznie zrealizowane.

Za nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli odpowiadają osoby prowadzące postępowania z zakresu objętego kontrolą oraz Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kutnie, który nadzorował pracę tych osób.

Reasumując, wykonanie przez Wójta Gminy Kutno zadań z zakresu przyznawania świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**, natomiast prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych ocenia się **pozytywnie**.

Działając na podstawie art. 47 ustawy z 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej, przekazuję Pani Wójt niniejsze wystąpienie pokontrolne.

W związku ze stwierdzonymi podczas kontroli uchybieniami i nieprawidłowościami **zalecam**:

1. Wydawać decyzje administracyjne, które zawierają spójne i jednoznaczne rozstrzygnięcie sprawy bez możliwości różnej jej interpretacji.
2. W podstawie prawnej decyzji administracyjnych wskazywać konkretne przepisy (artykuł/paragraf/ustęp itd.), na podstawie których przyznawana jest pomoc finansowa.
3. Przestrzegać przyjmowania do wniosku o świadczenia rodzinne załącznika ZSR-05 o których mowa w Rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku,

zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1466).

4. Przestrzegać przyjmowania do wniosku o świadczenia z funduszu alimentacyjnego załącznika ZFA-03 o którym mowa w Rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityk Społecznej z dnia 27 lipca 2017 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1467).
5. Przestrzegać przyjmowania do wniosku o świadczenia z funduszu alimentacyjnego oświadczenia wnioskodawcy o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, innych niż dłużnik alimentacyjny o których mowa w Rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityk Społecznej z dnia 27 lipca 2017 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1467).

Informacje w tym zakresie należy przekazać w terminie **20 dni** od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia do Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi (ul. Żeromskiego 87, 90-502 Łódź).

Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Jednocześnie informuję, że na podstawie art. 49 ww. ustawy, należy poinformować Kierownika jednostki kontrolującej o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień.

Z up. WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Piotr Pietrzak
**Dyrektor Wydziału Rodziny i Polityki
Społecznej**